

Datum
2015-12-09

Diarienumr
1859-13, 669-14,
2732-15

Handläggare

Direkt

Remiss om förslag till fördelning av taggmakrill i Nordsjön och sill i Bottenhavet och Bottenviken

A Allmänt

Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Huvuddelen av Sveriges pelagiska kvoter fördelades 2009 som överlåtbara fiskerättigheter, men inte taggmakrill i Nordsjön eller sill i Bottenhavet och Bottenviken (Östersjöns delområde 30 och 31). Vissa problem har uppstått på grund av detta.

Taggmakrillen fördelas årligen med utgångspunkt i antalet sökande och kvotens storlek. Fördelningen omfattas inte av någon överlåtbarhet, vilket leder till att de tilldelade kvantiteterna, som ofta är små, inte går att kombinera till tillräckligt stora kvantiteter för att bli fångstbara. Genom att fördela kvoterna som individuella fiskemöjligheter och tillåta tillfällig överlåtbarhet bör detta problem kunna minskas. Planeringsmöjligheterna för de berörda yrkesfiskarna bedöms också förbättras.

När det gäller fisket av sill i delområde 30-31 har de varit tillåtet för alla fartyg, oavsett storlek och redskapstyp, att fiska sill under förutsättning att de inte fiskar sill eller skarpsill utanför området. Under kalla vintrar har det här villkoret inneburit att fiskare inte har kunnat söka sig till isfria områden längre söderut som de kunde innan det pelagiska systemet infördes, utan tvingats ligga stilla. Dessutom har kvoten inte kunnat fiskas upp. Ett mindre antal fartyg inom det pelagiska systemet har, grundat på sitt historiska fiske i området, tilldelats fiskerättigheter. HaV har, för att gynna det regionala fisket avsatt lika stora kvantiteter till både det regionala fisket som till fisket med stöd av fiskerättigheter. Ursprungligen fördelades 3 000 ton till båda grupperna och i takt med att det regionala fisket ökat, har kvantiteten höjts och uppgår nu till 10 000 ton per grupp. Syftet med den föreslagna ändringen är dels att ge de regionala fartygen, med hemvist längs kuststräckan till området, rätt att skaffa sig fiskemöjligheter i övriga delar av Östersjön och dels att möjliggöra ett bättre nyttjande av kvoten.

Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

En alternativ lösning för taggmakrillen är att fortsätta fördela årligen grundat på antalet ansökningar och kvoternas storlek samt tillåta tillfällig

överlåtbarhet över året. Ett sådant system skulle inte förbättra planeringsmöjligheterna för de berörda fiskarna. Om inget görs kommer kvoterna även i framtiden bli svåra att använda för svenskt fiske.

När det gäller sillfisket i delområde 30-31 har HaV inga alternativa lösningar för att lösa problemet med att de regionala fiskarna inte har möjlighet att söka sig till isfria områden söder om området. Om kravet tas bort kommer detta fiske vara tillåtet för alla licensinnehavare som inte omfattas av kravet på pelagiskt tillstånd vid fiske efter sill, vilket riskerar att missgynna de regionala fiskarna påtagligt.

Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Fiske efter taggmakrill i Nordsjön kan bedrivas av fartyg med pelagiskt tillstånd. Licensinnehavaren måste dock först ansöka om en tilldelning av taggmakrill hos HaV och beviljas en sådan innan fisket kan påbörjas. De fartyg, som under perioden 2010-14 använts för detta fiske, liksom fartyg som har rätt att fiska makrill i Nordsjön med stöd av fiskerättigheter, kan enligt förslaget tilldelas individuella fiskemöjligheter med tillfällig överlåtbarhet.

De, som berörs av den föreslagna regleringen för sillfiske i delområde 30-31 i Östersjön är främst trålfartyg med en längd på minst 15 meter. Bland dessa finns ett mindre antal som fiskar med stöd av fiskerättigheter. För dessa fartyg föreslås i princip inga förändringar. För övriga trålfartyg i denna storleksgrupp föreslås tilldelning av individuella fiskemöjligheter. Fartygen kommer att påverkas genom att kravet på att de enbart får fiska pelagiskt i delområde 30-31.

I övrigt kan möjligen mottagare av fångsten av sill komma att påverkas, men även i mindre utsträckning. Förändringar av den nationella kvotens storlek bedöms ha större inverkan.

Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Enligt 2 kap. 7 § får Havs- och vattenmyndigheten meddela föreskrifter för fiskets bedrivande som avser fördelning av fiskemöjligheter enligt artikel 16.6 och 16.7 i Europaparlamentet och rådets förordning (EU) 1380/2013. Vidare får HaV också meddela föreskrifter hur sådana fiskemöjligheter får överlåtas av en fiskelicensinnehavare till en annan under det år eller den förvaltningsperiod då fiskemöjligheterna får användas. I proposition 2002/03:41 Vissa ändringar av fiskelagen m.m. anges att bemyndigandet om föreskriftsrätt för fiskets bedrivande ska kunna användas för att fördela av regionalpolitiska hänsyn.

Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Tilldelning av fiskemöjligheter sker utan kostnad för de fiskelicensinnehavare, som uppfyller kriterierna för tilldelning. Eventuella tillfälliga överlåtelser får genomföras av de licensinnehavare som önskar öka sina fiskemöjligheter under innevarande år, men får då själv bära eventuella kostnader. Den administrativa kostnaden beräknas bli förhållandevis låg när det gäller myndighetskontakt. Licensinnehavaren ska, om han vill genomföra en överlåtelse, ta kontakt med köpare alternativt säljare, ingå avtal och därefter skicka in en ansökan om överlåtelse till HaV för godkännande. Ansökan kan mejlas till myndigheten. Att genomföra en överlåtelse är frivilligt för de inblandade och de kan därför undvika eventuella kostnader. Tidsåtgången för att sluta avtal med motparten i överlåtelserna är svår att bedöma och beror både på tillgången till intressenter och vilka villkor man vill komma överens om.

Den administrativa bördan kan ökas något för de trålfartyg på minst 15 meter som tidigare har kunnat fiska sill i delområde 30-31 utan krav på särskilt tillstånd. Nu kan tillkomma en viss tidsåtgång för att administrera ansökningar om tillstånd. Tidsåtgången beräknas vara marginell.

Den alternativa lösningen för taggmakrill beräknas medföra högre administrativa kostnader genom att de licensinnehavare, som ansöker om tilldelning av taggmakrill, måste invänta HaVs beslut om tilldelning. Tilldelningen är beroende på hur många licensinnehavare som ansöker och tilldelningen kan därför variera påtagligt mellan åren. Är det många som söker kommer den administrativa bördan ökas för de fiskare som försöker komma överens om tillfälliga överlåtelser för att skapa tillräckliga fångstmängder för att kunna bedriva fiske efter taggmakrill rationellt.

Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regleringen överensstämmer med Sveriges skyldigheter, se bland annat artikel 16.6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013

Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Förslaget bedöms ta rimliga hänsyn till de berörda. Information om de ändrade regleringarna kommer att läggas ut på HaVs hemsida och dessutom skickas till alla som prenumererar på Nytt om fiskraguer.

B Kommuner och landsting

Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller landsting. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkten i avsnitt B.

C Företag

Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkterna i avsnitt C.

Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Taggmakrill har fiskats av sammanlagt sex fartyg under perioden 2010-14. Av dessa är enbart fem fartyg fortfarande aktiva i den svenska fiskeflottan. För närvarande har 17 fiskelicensinnehavare andelar i fördelningsnyckeln för makrill, varav fem enligt ovan även har historik för taggmakrill. Sammantaget skulle 17 fiskelicensinnehavare kunna omfattas av fördelningen av taggmakrill. De berörda fartygen är förhållandevis stora, i allmänhet >30 meter. Företagen har ett mindre antal anställda.

Under perioden 2010-14 har sammanlagt 14 trålfartyg med en längd av minst 15 meter rapporterat fångst av sill i delområde 30-31. Av dessa har fem fartyg fiskat med stöd av fiskerättigheter. Av de övriga nio fartygen ett mindre antal avslutat sin verksamhet under de senaste åren. Företagen har ett fåtal anställda.

Fiske med passiva redskap av sill har bedrivits av knappt 150 fartyg i området under 2010-14. Drygt 40 fartyg under 15 meter har rapporterat fångst med trål. Huvuddelen av dessa företag har noll till en anställd.

Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader.

Tidsåtgången bedöms vara liten. Tilldelning kommer att ske automatiskt till de företag som uppfyller de ställda villkoren. I de fall företagen av någon anledning väljer att överklaga besluten kan detta kräva några dagars arbetstid. Att ansöka om överlåtelse är inte obligatorisk, utan är frivilligt. Den beräknade tidsåtgången bedöms som förhållandevis liten, mindre än en arbetsdag. Däremot är tidsåtgången för diskussioner och avtal mellan de parter som kommer överens om överlåtelsen svår att bedöma, men regleringen erbjuder ju endast en möjlighet och inget tvång.

Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

I och med att de berörda företagen har bedrivit ett liknande fiske tidigare bedöms den föreslagna regleringen inte medföra några övriga kostnader.

Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Regleringen bedöms inte påverka konkurrensförhållandena för företagen i någon större utsträckning. Genom att överlåtelserna inte påverkar efterföljande års tilldelning av individuella årliga fiskemöjligheter bedöms prisnivån bli betydligt lägre än för de permanenta överlåtelser, som är tillåtna i pelagiskt fiske för fiskerättigheter. Konkurrensförhållandena i Bottenhavet mellan de fartyg som fiskar på kustkvoten bedöms inte förändras.

Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Regleringen av taggmakrill bör underlätta för de berörda licensinnehavarna att planera sitt fiske. Tilldelningen av fiskemöjligheter kommer att ske i samband med att EU beslutar om årets nationella kvottilldelning i början av året. Hittills har ansökningarna om tilldelning av den ofördelade kvoten i allmänhet skett i början av hösten strax före inledningen av fisket. Den tillfälliga överlåtbarheten beräknas underlätta landningsskyldigheten, genom att de fiskare som får en oväntad bifångst av taggmakrill har möjlighet att skaffa sig fiskemöjligheter genom överlåtelse från andra.

Den ändrade regleringen av sill i delområde 30-31 bör på samma sätt som när det gäller ändringen av regleringen för taggmakrill innebära förbättrade planeringsmöjligheter för de licensinnehavare som blir tilldelade individuella fiskemöjligheter. Förhållande för licensinnehavare med fiskerättigheter och de som kommer att fiska på kustkvoten bedöms inte förändras.

Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Särskild hänsyn har tagits till de minsta företagen genom att avsättning av en kvantitet till en kustkvot, möjliggör ett fortsatt fiske utan krav på särskilt tillstånd för de fartyg som fiskar med passiva redskap samt trålfartyg mindre än 15 meter.

D Samråd

Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

Samråd har hållits med representanter för Swedish Pelagic Federation PO vid flera tillfällen under 2014 och 2015. Två möten har också genomförts med representanter för Gävlefisk Ekonomisk förening PO under 2015.

E Kontaktpersoner

Marie Ingerup, Tillståndsenheten, Havs- och vattenmyndigheten,
tel: 010 698 61 36, e-post: marie.ingerup@havochovatten.se